

ACC. N:R M. 14784: 1-6.

Landskap: Skåne Upptecknare: Nils Jönsson, Önnestad
Härad: V. Göinge Berättare: " " "
Socken: Stoby Berättarens yrke: Ämneslärare, kamrer
Uppteckningsår: 1958 Född år 1878 i Stoby

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Bugvarning. s. 1-6.

(Tillägg till tidigare svar
i LUF 70; se M. 14562!)

LUF 70

1.

ACC. N:R M. 14784: /.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Min fader arrenderade år 1877 det s.k. Klintatorpet (har sitt namn efter en bergformation, kallad Klinten; i en gränsläggning^shandling från 1200: talet kallad Balluma Hall) av sin kusin Nils Thorstensson, som ägde hemmanet nr 1 Kärlingeberga 5/16 mantal. För en billig penning inköpte han den å detta torp belägna husbyggnaden, som ägdes av änkan Anna efter den döde "Klinta-Påelen". Köpesumman ingick även en översnaskommelse med änkan, att hon under sin livstid skulle få bebo ett rum i husbyggnaden samt disponera den s.k. "Spessen", södra delen av torpets mark, där hon odlade potatis^s samt hade ett "urtabjär". Anna avled 1881, då jag var 3 år gammal. Ett av mina första minnen är hennes sjukdom och död. Dottern Maria hade kallats till hennes sjukbädd. Min moder, dottern Maria och en grankvinnorna voro närvarande vid dödsbädden och mumlade begravningspsalmer och böner. Jag kom in i Annas rum, men blev förd därifrån och tillsagd att stanna utanför i torpets andra boningsrum. Hörde vid dörren hur de närvarande kvinnorna gråto, hur Annas ögonlock slötos till, hur bud sändes till liktvätterskan, mått togs till kistan m.m. Sonen Per tillkallades, en bön läktes av "vekastprästen", och Annas kista fördes på vanlig vagn på den dåliga vägen till Nils Thorstenssons gård, där likvagn väntade. Mitt föl-

Tillägg till
Lof. 70
/.

jande minne är begravningsmiddagen efter gravsättningen. Middagen tillredes av min moder och bekostades av Annas barn. Jag var särskilt förtjust i mörka korvskivor med späckbitar, men en elak son till någon av begravningsgästerna anförtrodde mig, att jag åt "hästatjyd", varefter de övriga rätterna inte smakade mig. Jag minns särskilt, att min mor lagade soppa med klimp, den senare tillredd av ägg, vetemjöl och mjölk. Därefter följde stek och mandelspån. Det var vad man kallade en "en kristelig och hederlig begravning".

Efter Annas död flyttade mormor Karna till oss, och Annas lägenhet reparerades. Mormor, som sjöng för mig vid sin spinnrockoch, lärde mig läsa ur den gamla familjebibeln, tog vård om mig då föräldrarna voro på arbete och borta på begravning~~en~~ efter dottern Annie på grangården. Det var en sträng vinter. Snön yrde och jag satt vid den frusna rutan därhemma och höll ett titthål öppet, så att jag kunde se fåglarna, som samlats på gården för att njuta av kornen som strötts ut åt dem på ett rensopat ställe framför fönstret. Alla barnen i grannvården hade kikhosta, och lilla Annie fick som en följd därav lunginflammation. Tillkallad doktor kunde ingenting göra. Min fader berättade vid hemkomsten

den ena dagen, att Annies ena hand var kall som is och den andra handen het som en spis.. Det var nog föga hopp om henne. Nästa dag berättade han att lilla Annie var död. Min moder tillkallades för att hjälpa till med begravningstillredelserna. Av begravningen har jag endast ett vagt minne, En stor middag ägde rum på begravningsdagen, vid vilken även ~~xxx~~ prosten var närvarande. Som värd fungerade traktören Grundis. Andra dagen var "eftergille", då även jag fick vara närvarande. Bars av min fader genom den snöiga skogen till "gillesgården". Barnen ledo fortfarande av kikhosta, och jag höll dem sällskap utan att bli smittad. Traktören Grundis ägnade mig särskild uppmärksamhet och kallade mig "Det lilla grynet". Såg till att jag fick smaka alla de goda rätterna och dessutom fick en stor ~~ff~~ päse med spettekaka, mandelspån och begravningskonfekt med mig hem.

Tiden gick. Jag var elva år gammal och hade redan vid nio år kommit i "storskolan". Anlitade flitigt det av skollärare Nils Persson skötta sockenbiblioteket. Mormor blev sjuk. Läkare anlätades, Kunde inte mycket göra, Skojade friskt med henne om "stålet" - en hästskomagnet

5.

Åter gingo åren. Redan vid 16 års ålder kom jag hemifrån. Vid något över 60 års ålder blev min fader trött på att odla jord åt jordägaren, och min moder led av svårartad ledgångsreumatism. En lantbrukare, Anders Jörsson, som inflyttat från Nöbbelöv, hade förvärvat och brukat en större gård i Ballingslöv. På äldre dagar tröttnade han vid lantbruket och köpte en tomt, där han lagt grunden till en husbyggnad. Han fullföljde emellertid inte arbetet där., utan förvärvade en färdig husbyggnad på annat ställe i byn. För billigt pris sålde han tomten och husgrunden till mig. Jag köpte virke från Harald Persson i Visseltofta till husbyggnaden åt mina föräldrar, som flyttade dit 1913. Virket i torpets husbyggnad användes till ett uthus på tomten. Min hustru och jag besökte ofta de gamla i deras nya hem i närheten av Ballingslövs station. På vintern 1919 insjuknade min moder i lunginflammation. Vi läto hämta doktor från Hässleholm och anskaffade vårdarinna. Men redan dagen därefter kom underlättelse, att mor avlidit. . En snickare i byn fungerade som begravningsentreprenör. Husbondfolk och grannar voro ~~voro~~ gäster vid begravningen och tillhandahöllo skjutsar till likvagnen och begravningsgästerna. Efter ceremonien i kyrkan ägde gravsättningen rum på Skogskyrkogården, där

5.

nämndeman Ored Ohlsson anslagit medel till det ännu inte uppförda gravkapellet, Middag för begravningsgästerna ägde rum i det av mig uppförda huset i Ballingslöv,

Min fader fick övertaga alla de gemensamma tillhörigheterna samt bebo min fastighet. Han hade emellertid svårt att samsas med den husföreståndarinnan, som vi anskaffat åt honom. Det fanns då ingen annan utväg, än att jag mot en avgift av 40 kr, i månaden skaffade honom ett eget rum i det ålderdomshem, som nämndeman Ored Ohlsson bekostat.. Min fader led av ständig huvudvärk och blev 1925 mycket sjuk. Jag besökte honom då, men kunde inte komma i kontakt med honom. Föreståndarinnan och biträdet vakade hos honom på natten, och nästa morgon erhöles underrättelse att han avlidit 84 år gammal. Begravningen ägde rum i det ^{då} av Ored Ohlsson uppförda gravkapellet på Skogskyrkogården. Många av hans och mina vänner voro närvarande. Prestaver voro nämndeman Ored Ohlsson och kommunalkamrer Ernst E. Persson. Gravsättningen ägde rum på den av mig underhållna gravplatsen vid sidan av min moder. Kaffe intogs på Ålderdomshemmet och middag i mitt hem i Önnestad för dem som hade tillfälle att närvara. Min fastighet i Ballingslöv hade tidigare försålts till en yrkeschaufför med villkor att den på tomten befintliga björkdungens skulle bibehållas orörd.